

1. ชื่อผลงาน / โครงการพัฒนา

ชื่อภาษาไทย: ขยับอีกนิด เพิ่มความพิถีพิถัน (ผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีน้ำหนักเกิน)

2. ชื่อหน่วยงาน / ทีม: งานกายภาพบำบัด

3. ปีที่ดำเนินการ: 2560

4. คำสำคัญ : โปรแกรมออกกำลังกาย สมรรถภาพทางกาย ผู้บกพร่องทางสติปัญญา น้ำหนักเกิน

5. เป้าหมาย :

5.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโปรแกรม Once-A-Week Group Exercise ต่อสมรรถภาพทางกายของผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีน้ำหนักเกิน

5.2 เพื่อพัฒนาโปรแกรมออกกำลังกายแบบกลุ่มที่เหมาะสมสำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน

6. ปัญหาและสาเหตุ :

ในปี 2559 งานกายภาพบำบัดได้พัฒนาโปรแกรมออกกำลังกายกลุ่ม (Once-A-Week Group Exercise) เพื่อเพิ่มสมรรถภาพทางกายในผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีน้ำหนักเกิน และได้ใช้โปรแกรมเพื่อให้บริการอย่างต่อเนื่องในปี 2560 โดยมีผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีน้ำหนักเกินเข้าร่วมโปรแกรมจำนวน 22 คน ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรม 3 เดือนพบว่าผู้เข้าร่วมโปรแกรมน้ำหนักเท่าเดิมหรือลดลงเพียง ร้อยละ 59.09 มีสมรรถภาพทางกายด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและความยืดหยุ่นเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 75 แต่มีการทรงตัวและความคล่องแคล่วว่องไวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 45.5 และ 27.3 เท่านั้น จากการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมพบว่าผู้เข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มนี้มีระดับของสติปัญญาที่แตกต่างกัน โดยมีปัญห่อ่อนระดับน้อยจำนวน 8 คน ระดับปานกลางจำนวน 13 คน และระดับรุนแรงจำนวน 1 คน ซึ่งระดับความรุนแรงของสติปัญญานั้นมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของสมรรถภาพทางกายโดยเฉพาะการทรงตัวและความคล่องแคล่วว่องไว ดังนั้นงานกายภาพบำบัดจึงปรับปรุงโปรแกรมออกกำลังกายแบบกลุ่มที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยที่มีระดับของสติปัญญาที่แตกต่างกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโปรแกรมต่อสมรรถภาพทางกายของผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีน้ำหนักเกิน

7. การวัดผลและการเปลี่ยนแปลง :

7.1 ก่อนแก้ปัญหา

ประเด็นปัญหา	สาเหตุ / ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
โปรแกรมออกกำลังกายกลุ่มไม่สามารถเพิ่มสมรรถภาพทางกายด้านการทรงตัวและความคล่องแคล่วว่องไวของผู้ป่วยที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลางถึงรุนแรง	<p><u>ปัจจัยด้านบุคลากร</u> ความผิดพลาดในการตรวจสอบสมรรถภาพร่างกาย บุคลากรไม่เพียงพอ</p> <p><u>ปัจจัยด้านวิธีการ</u> รูปแบบการออกกำลังกายไม่เหมาะสม ชับซ้อน ยากเกินไป วิธีการตรวจสอบสมรรถภาพทางกายยังไม่มีกำหนดขั้นตอนชัดเจน</p> <p><u>ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม</u> อากาศร้อน ไม่มีพื้นที่จัดกิจกรรมออกกำลังกาย พื้นที่ฝึกเป็นรูปตัวยูไม่สะดวกต่อการวนรอบกิจกรรม</p> <p><u>ปัจจัยด้านเครื่องมือ อุปกรณ์</u> เครื่องมือตรวจไม่ได้มาตรฐาน อุปกรณ์ฝึกไม่เพียงพอ</p>

7.2 วิธีการแก้ปัญหา

ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ระยะเวลาดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัดผลลัพธ์
<p>โปรแกรมออกกำลังกายกลุ่มไม่สามารถเพิ่มสมรรถภาพทางกายด้านการทรงตัวและความคล่องแคล่วว่องไวของผู้ป่วยที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลางถึงรุนแรง</p>	<p>- เก็บข้อมูลผลของการทดลองใช้โปรแกรมออกกำลังกายกลุ่ม (Once-A-Week Group Exercise) ในผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีน้ำหนักเกินจำนวน 22 คน เป็นระยะเวลา 3 เดือน</p> <p>- เปรียบเทียบน้ำหนักและสมรรถภาพทางกายก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม/ศึกษาผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ</p> <p>- ทบทวนและกำหนดขั้นตอนวิธีการตรวจสอบสมรรถภาพทางกาย</p> <p>- ปรับพื้นที่ฝึกจากรูปตัวยู เป็นสี่เหลี่ยม</p> <p>- ปรับเพิ่มเติมกิจกรรมในโปรแกรมออกกำลังกายกลุ่ม Once-A-Week Group Exercise เพื่อเพิ่มความสามารถในการทรงตัวและความคล่องแคล่วว่องไวเป็น Once-A-Week Group Exercise, 2nd ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การยืดกล้ามเนื้อและอบอุ่นร่างกาย 15 นาที 2. ฐานกิจกรรม 5 ฐาน คือ วิ่งเร็ว วิ่งซิกแซก เดินเร็วข้ามสิ่งกีดขวาง เดินถอยหลัง เดินบน Balance Beam เดินบนรางทรงตัว และกระโดดไปข้างหน้า ทำซ้ำต่อเนื่องเป็นเวลา 30 นาที 3. ฝึกการวิ่งซิกแซก 3 รอบ 4. sit up 20 ครั้ง 	<p>มี.ค.-ก.ย.60</p>	<p>1. โปรแกรมออกกำลังกายกลุ่มที่เหมาะสมสำหรับผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน (Once-A-Week Group Exercise, 2nd)</p>	<p>1 โปรแกรม</p>
			<p>2. จำนวนผู้บกพร่องทางสติปัญญามีน้ำหนักลดลง</p>	<p>ร้อยละ 80</p>
			<p>3. จำนวนผู้บกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลางถึงรุนแรงมีสมรรถภาพทางกายด้านการทรงตัวและความคล่องแคล่วว่องไวเพิ่มขึ้น</p>	<p>ร้อยละ 60 (การทรงตัว)</p> <p>ร้อยละ 50 (ความคล่องแคล่วว่องไว)</p>

ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัด ผลลัพธ์
	5. ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ 10 นาที - ปรับกระบวนการดำเนินกิจกรรม โดยเน้นการใช้กระบวนการกลุ่มและให้ผู้ป่วยที่มีความสามารถในการออกกำลังกาย ดี ดู แล ผู้ ป่วย ที่ มี ความสามารถน้อยกว่า รวมถึงการส่งเสริมให้เป็นผู้นำกลุ่มในการยืดและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ (ภายใต้การกำกับดูแลของนักกายภาพบำบัด) - ประสานงานกับนักโภชนาการเรื่องการควบคุมการรับประทานอาหาร - ติดตามการออกกำลังกายต่อเนื่องที่บ้านร่วมกับพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ - เปรียบเทียบ น้ำหนัก และ สมรรถภาพทางกายก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมเป็นระยะเวลา 3 เดือน			

7.3 ข้อมูลหลังการแก้ปัญหา

7.3.1 ผู้บกพร่องทางสติปัญญาจำนวน 22 คน อายุ ปี อายุเฉลี่ย ปี ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมออกกำลังกายกลุ่ม Once-A-Week Group Exercise, 2nd เป็นเวลา 3 เดือน พบว่ามีน้ำหนักลดลงคิดเป็นร้อยละ..... น้ำหนักลดลงเฉลี่ยกิโลกรัม (S.D=±.....)

7.3.2 จำนวนผู้บกพร่องทางสติปัญญาที่มีสมรรถภาพทางกายด้านต่าง ๆ แบ่งตามระดับสติปัญญาแสดงดังตาราง

สมรรถภาพทางกาย	Fitness test	ร้อยละของผู้ป่วยแบ่งตามระดับสติปัญญาที่มีสมรรถภาพทางกายดีขึ้น	
		น้อย	ปานกลางถึงรุนแรง
ความแข็งแรง	1 Minute Sit Up Test		
	Wall Sit Test		
ความยืดหยุ่น	Stand and Reach Test		
การทรงตัว	Stork Test		
ความทนทาน	Bruce Treadmill Test		
ความคล่องแคล่วว่องไว	Zig-Zag Run Test		

8. บทเรียนที่ได้รับ :

การเพิ่มสมรรถภาพทางกายของผู้บกพร่องทางสติปัญญาโดยวิธีการออกกำลังกายเป็นเรื่องยากเนื่องจากปัญหาในการสื่อสาร การเข้าใจคำสั่ง การสามารถในการควบคุมตนเองของผู้ป่วย และปัจจัยร่วมอื่น ๆ บุคลากรควรช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไข โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีอยู่ ร่วมกับความรู้ทางวิชาการ และความชำนาญในงานของตนเองมาพัฒนาให้งานมีคุณภาพเพิ่มขึ้น จนเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้ใช้บริการ

9. การนำผลงานไปใช้ประโยชน์ (ต่อยอด)

- โปรแกรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้บริการผู้ป่วย
- เผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดี (Good Practice) แก่หน่วยงานอื่น

10. การติดต่อกับทีมงาน : นางสาวจิรภา จรัสวงษ์พงศ์ งานกายภาพบำบัด โทรศัพท์ 02-2488900 ต่อ 70387

11. คณะทำงาน :

11.1 นางสาวจิรภา จรัสวงษ์พงศ์ หัวหน้าทีม	
11.2 นางสาววันทนี ทองผิว	สมาชิก
11.3 นางพิมพ์ชนก ใจสว่าง	สมาชิก
11.4 นางสาวจุฑามาศ เกาะแก้ว	สมาชิก
11.5 นายศิริศักดิ์ เหลือศิริ	สมาชิก
11.6 นางสาวนติยากร ชนเก้าน้อย	สมาชิก
11.7 นางนันทิกร บุญยศ	สมาชิก
11.8 นางรัตนาพร วงษ์สังข์	สมาชิก
11.9 นางสาวลูลา สีหศิษย์	สมาชิก